



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

3 de Filiis ex illegitimis coniunctionibus natis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

privatur, & praevisum, de lenonibus in aulis, sicuti & is qui passus est in sua domo fallam percuti monetam, l. de falsi monet. C. Itaque & quando lupanaria permilla erant, ea procul ab vicis urbium honestis construebantur, vetitumque meretricibus, vt leprosis, aliis mulieribus non commiseri, ne exemplo vel colloquio eorum perent & polluerent, metis egrediendi confuturis, quas citra praenam fustigationis non licebat illis transire.

38 Ad hoc & certa nota illis vel signu impudicitiae definitu, vt quales essent, dignoscerentur, & opprobrio vel respicerent, vel inter matronas non irreperent, ligula Tolosa ab armis dependens symbolum erat. Voluerunt quippe & leges discretum vestitum esse impudicarum mulierum, & matronarum, vt supra diximus, in oneribus matrimonii, in secundo onere: & vetitum matronarum vestes sibi vsurpare, l. mima, de episcop. aud. C. & ibi interp. Vt de Iudaeis quoque ioter Christianos degentibus statutum est iisdem rationibus, c. in nonnullis, de Iudaeis apud Greg. § Et r. Roma praestabat meretrices extra moenia vrbis in fornicibus, vnde submoeniana dicitur sunt vxores non illepide a Martiali, lib. 8.

Coniua Zoili quisquis potest esse, Submoenianas coeet inter vxores.

Inde & fornicatrices, fornicari, & fornicatio, a fornicibus vilibusque locis, in quibus debebant iste *χαμαίται*, & lupanaria *χαμαίται* seu *σπυραία*. Putantur & Gelafius Pap. in cap. lex illa. § cum ergo. 36 q. 1. fornicationem esse omnem speciem illiciti concubitus, est vt plerumque restringatur ad coniunctionem meretriciam: concubinarum, solumque a matrimonio, item & viduarum: non virginum, in quibus proprie stuprum. Quod tamen Iurisconsultis patet, l. inter liberos, §. 1. ad l. Iuli de adult. P. l. inter stuprum de verb. signif. c. nemo. 32. q. 4. can. de dolariis. 28. q. 1. at raptum, aut cum vi: & incestum, cum consanguineis & affinis. § Natura quoque istos venereos actus tandem in auctoribus punctis, hae Perlius notat, Satyr. 5.

Hic campo indulget, hunc alea decoquit, ille In venerem puris. Sed cum lapidosa chryagra Fregerit articulos veteris ramali a fangi, Tum crassos transisse dies, lucemque palustrem, Et sibi iam seris vitam ingemere relictam.

42 Habiti & infames ipsi molles, vt Argyrius Demagogus Athenis, Suidas in Argyrio. Audierunt male etiam olim Massilienses ob mollietatem, quod muliebrem in morem vestirentur colligatis capillis, & delibati vnguentis: vnde in effeminatos dictum, *ἐν μαλακίαις ἵκεται, ex Massilia venit, Suid. in verb. &c.* Vt pessime etiam infamati ob foeditatem irumationis Lesbii, vnde & prouerbum pro eo, *λαβίστου, in inquinare, idem in verb. λαβίστου.*

De Filis ex illegitimis coniunctionibus natis.

Cap. 3.

- 1 Natiuitates & mortes personarum quidem magistratus Indorum perscrutabantur.
- 2 Natiuitates puerorum profitebantur Romani cum die & consule in eade Saturni.
- 3 Natiuitas & mortis quoque edicto iussu Franciscus I. Galliar. Rex perscribit tempus.
- 4 Filiorum nomen vnde natum.
- 5 Filiorum diuisio.
- 6 Filii proprie dicuntur ex coniugio legitimo nati.
- 7 Filios, p'ssili norunt ex proprietate sua.
- 8 Filium mater suum cognoscit esse, pater putat.
- 9 Filius adulterinus dignoscit potest, si lac matris que alii illum, & alium concepit, corrumpitur.
- 10 Filii & liberi idem, sed longius liberorum & parentum nomen porrigitur.
- 11 Liberorum nomen, & de vno tantum filio dicitur.
- 12 Filiorum nomen ad omnes descedentes pertinet. Fratris nomen ad omnes cuiusque gradus pertinet proximis.
- 13 Filiorum naturalium & legitimorum dua species sunt & non sui: & qui illi.
- 14 Filiorum, alii posthumi, alii non: & qui huiusmodi: alii monstruosi, alii non, alii abortiu.
- 15 Filiorum illegitimorum distinctiones, & quid naturalis tantum.
- 16 Filii naturales non erant ex more patris apud Phryges.
- 17 Quibus filius quis Graecis.
- 18 Spurius filius quare ita dicitur.
- 19 Nothi, spurii, & Maneris differentia.

- 20 Maner vel spurium arcebat ab ecclesia, vsque ad decimam generationem.
- 21 Spurium esse, opprobrium est.
- 22 Adulterinus filius quis, num. 24.
- 23 Ex concubitis illicitis impios nasci, & iram Dei concitari.
- 25 Matri non creditur nupte, dicenti filium ex altero, quam marito se generasse.
- 26 Filii habitus suspecti, tanquam non ex marito geniti, maximam notam spuriorum habent.
- 27 Leoychides regno Lacedaemonioru, vt suspectus spurius reiectus.
- 28 Assertio patris, naturalem filium faciebat legitimum, quomodo.
- 29 Filii illegitimi quando censentur, nati etiam ex matrimonio, sed ex publica honestate prohibito, sine Ecclesiae permissione.
- 30 Illegitimi filii quoque, in cestuosi, nasci.
- 31 Illegitimi non censentur filii nati, 7. 8. 10. 11. 12. 13. mense.

A pud Indos, vt scribit Strabo, lib. 15. erant vrbis praefecti tertii ordinis, natiuitates & mortes perscrutantes, & quando & quomodo facta essent: idque tributorum gratia, tum ne bona, maleve natiuitates & mortes laterent. § Roma quoque profitebantur & nomina, diem & consulem natiuitatis pueri edebant, l. cum de etate, 13. & l. penult. de proba. lib. 2. P. tit. 3. l. si minor se maior. dx. l. 2. C. tit. 3. Capitolinus autem ait, *Iul. Capitol. in M. Philoso. M. Philosophum primum iussisse apud praefectos aetarii in aede Saturni vnum quemque ciuium natos profiteri, intra tertium die nomine imposito: & per prouincias vltim publicorum tabellariorum instruisse, apud quos idem de originibus fieret, quod Roma apud praefectos aetarii, vt si quis forte natus in prouincia, causam liberalem diceret, inde ferret. Et alibi ait, *Capitol. in Gordia. Gordianum, filium nomine Antonini illustrasse: cum apud praefectum aetarii more Romano, professus filium, publicis actis nomen eius infereret. Non assentior tamen Capitolino, cum hoc institutum tribuat primum M. Antonino Philosopho, qui imperiu adeptus anno domini 163. vt tradunt Eusebius, & Orosius in 7. cap. 15. Ante quem tamen, idiplum receptum Roma testatur Iuuenalis, qui secundum Suidam vixit sub Domitiano, qui adeptus imperium teste Orosio & Aurelio, anno domini 84. vel secundum alios sub Traiano, qui Imperator declaratus anno domini 102. Is autem Iuuenalis sic scribit, *Iuuenal. Satyr. 9. in prosopoeia mulieris adultera ad maritum,***

Nullum ergo meritorium est ingratae, ac per se nullum, Quod tibi filiolus, vel filia nascitur ex me? Tollis enim, & libris actorum spargere gaudes Argumenta viri.

Plato, dial. 6. de legib. sanxit pro magistratibus legitime creandis, vt candidatorum vnusquisque in ara Dei nomen suum, & patris, & tribus, & gentis in tabula scriptum deponeret, scilicet tempore quo comitia haberentur. § Statuit & Franciscus primus Rex Galliarum, in regis Francisc. constitutio. anno Domini 1593 artic. 50. § 51. 52. 53. vt quilibet natus & baptizatus nomen suu & patris & matris profiteretur, mortuorum quoque; fieret professio apud curionem, seu parochum, a quo tingeretur, vel vbi sepeliretur, vt certa & mors natiuitas fieret. Cuius tamen constitutio, quod ad professionem natiuitatis pertinet baptizandorum, paulatim abiit in consuetudinem ex consulta conuentione magistratum: quando aliquot mulieres ex turpi concubitu partum edentes, inuident facerint potius maluisset partus necare, vel subtrahere baptismum, quam in eo patris & matris nomen fateri.

§ Filii dicti videntur a Graeca dictione, *ἀπό εἰρώ*, ab amore, dicit enim Cicero, ad Atticum, *σπερμὸν φροντὶν εἶναι αἰὲς τὰ τέκνα*, genuinam & naturalem erga filios esse beneuolentiam: vel secundum Alciatu & alios, a nomine *ἴδω*, aut vt aliis placet, a filo, id est, similitudine, quod procreati vt plerumque similitudinem parentum referant, & in eam significationem Gellius, lib. 14. cap. 4. filium vsurpauit, dum ait, *Institium ex sententia Chryppii pingi forma & filio virginali, aspectu vehementi, &c. Filo, id est, similitudine.* § Filii, aut legitimi, aut naturales simul sunt, aut naturales illegitimi, aut naturales legitimi, seu legitimi facti, aut legitimi non naturales. § Julius Pollux, lib. 3. Onomasti. cap. 2. duas species ponit, nempe guesios, ex coniugio susceptos legito: & nothos, alii de nothos. Proprie & absolute filiorum pronuntiatione eos tantam pertinet, qui ex legitima nati sunt coniunctione & matrimonio. l. filium 6. sumpta gl. de iis qui sunt sui vel alie. ur. li. 1. P. ti. 6. Paul. l. quae semper, de in ius voc. lib. 2. P. ti. 4. auth. nunc soli, de natu. lib. C. legitimi & naturales simul dicitur: lege & natura matrimonium approbantibus, & ex verissima praesumptione ex alieno con-

alteri est: vel ex eo, qui vxorem habet, & ex inuupta, vel ex ambobus cum aliis coniunctis, c. nemo sibi blandiatur, 3. 2. q. 4. can. lex. §. adulterium, 3. 6. quæst. 1.

23 ¶ Bonifacius ¶ martyr ob istos concubitus illicitos valde iram Dei concitari, scribit regi Anglorum, cano. *si gens Anglorum, 5. 6. dist. in Decreto Grat.* seu Britannia, atque ideo prolem omnigenam impietatis facile inde nasci, cuius verba referam. *Si gens Anglorum, ut ab ipsis paganis, inquit, nobis etiam improperatur. Ipreis legibus committis, adulterando & luxuriando ad instar Sodomitica gentis, sedam vitam duxeris, de tali commixtione meretricum existimandum est, de genere populos, & ignobilis, & furentis libidine fore procreandos: & ad extremum vniversam plebem ad deteriora & ignobiliora vrgentem, & nouissime nec bello seculari fortem, nec in fide stabilem, nec honorabilem hominibus, nec Deo amabilem esse venturam. Sicut alius gentibus Hispania, & Prouincia, & Burgundionum populus contigit, que sic a Deo recedentes fornicatae sunt: donec index talis criminum vltimas penas, per ignorantes leges Dei, etiam per Saracenos, venire & scire permisi: hac ille. Cui accedit Sapiens, Sap. 3. & can. dicat. 3. 2. q. 4. dum ait. Adulterorum filii in consummatione erunt, & ab iniquo toro semen exterminabitur: & si longa vite erunt, in nihilum computabuntur, & sine honore erit nouissima senectus illorum, et si celerius defuncti fuerint, non habebunt spem, neque cognitionem alio uicium. Nationes enim iniqua, dira, sunt consummationis. Dicitur & alibi, *Fr. ban. in cano penult. vers. quod autem 5. 6. d. si. in c. Ad adulterorum filios paterna flagitia transire, & pro patribus puniendos.**

24 ¶ Tales ¶ adulterini proculdubio existimantur, qui nascuntur ex vxore absente marito per duos vel plures annos continuos: vel si confiter maritum cum vxore non concubuisse, infirmitate interueniente, vel alia causa, vel si ea valetudine paterfamil. fuit, vt generare non posset, vt ex Iuliani & Scæuolæ sententia Vlpianus docet, *in l. filium, c. de iis qui sunt sui vel alieni iur.* Quod si concubuerint simul aliquo tempore ante partum coniuges, ex quo verisimiliter generatio marito adscribi possit, etsi alterius interuenierit alieni viri coniunctio, pro filiis vt illo censentur marito nati, & vt legitimi sint præsumitur, d. l. filium, & l. quia semper, de in ius vocan. P. expresse Pap. l. defuncto, 11. §. defuncto, ad l. Iuliam de adul. P.

25 ¶ Neque ¶ in horum præiudicium creditur matri prostitenti se ex alto quam marito esse concepit, vt ait Scæuola l. penult. de probat. lib. 22. P. tit. 3. Aliunde etiam abijt in prouerbium, vt ait sextus Pompeius Felsus, nec mulieri nec gremio credendum, non dicam, quod illa leuis & incerti sit animi. Sed quia cum Iurisco. fulto, in l. cum prator, de iudicis. P. quod ita moribus optimis & receptum sit. Etiam vt Suidas ait fide publica receptus sit ille versiculus *γυναικὶ πῶς τίς δὲ, μὴ δὲ ἀνδρῶν, id est, ne crede mulieri etiam moritura statim.* Nec iuramentum matris delatum vel relatum, partui proficit, nec nocet, si iuret ex aliquo prægnantem non esse, *Vlpian. l. 3. §. penult. de iure iur. lib. 12. P. tit. 2.* Quinimo peregre rediens, si inuenierit vxorem prægnantem, quæ ab alio conceperit, & non protestatus vel contestatus fuerit, antequam conueniret, eam non esse ex te prægnantem, certe partus nascitur illi suus, & cogitur partum agnoscere, vt filium, ex Senatusconsulto Pegasiano, *in l. 1. §. Iulianus, & seq. §. de lib. agnosce. l. b. 25. P. tit. 1.* vel si interim prægnante vxore moriatur, si statim non fuerint contestati qui exclusio posthumo successuri erant, non audiuntur ex Carboniano edicto, *idem in l. 3. §. quia Plantianum, eo.*

26 tit. 1. §. fin. de Carb. edict. lib. 37. tit. 1. §. si mater, eod. ¶ Fieri ¶ tamen non potest, quin magna suspicio partus adulterini non sit, si mater sibi conscia moriens professa fuerit, nulla causa excausens in odium mariti vel filiorum, sed poenitentia sceleris & iniuriz interrogata marito, ducta. Quanquam non solet filio præiudicium ideo in successione patris putari fieri: eademque suspicio maritorum, quod ex se non sint liberi geniti, si illi prudentes & prouidi sint, inter bonos & graues non exigua fidei est.

27 ¶ Et ¶ proinde cum Agis rex Lacedæmoniorum Agesilai frater, filium Leotychedem reliquisset, quem ille viuis non agnouerat, etsi eundem suum moriens fuisse dixisset, in regno habuit successorem Agesilam fratrem, vt proximiorum, prælatum Leotychedi, vt spatio, vt narrat historiographi, *Plutarch. in Agide, Xenophon. lib. 3. rer. Græc. car. Emil. Probus, in vita Agesilai.*

Suspiciabatur autem natum Leotychedem Agis ab Alcibiade procreatum: Ideo Plutarchus in vita Agidis, eadem quæ Probus referens, addit, *Leotychedes, inquit, puer antea suspectus quidem erat Agidi, cum autem se ad pedes agrotantis patris abiiecisset,*

& multas lacrymas profudisset, persuasit ei, ut se multis præsentibus filium pronuntiare. Athenæus, lib. 17. cap. 13. quoque scribit, regis Agidis vxorem Timæam corruptam fuisse ab Alcibiade: verum Pausanias in Laconic. scribit Agidi, mali genii impulsu hoc ei in mentem venisse, vt adientibus Ephoris, diceret se non putare Leotychedem filium suum esse.

¶ Faceret ¶ pro filio postrema assertio paterna, etiam si antea 28 negasset filium, si pro legitimo habitus fuisset a vicinis, vel maiori parte eorum, etsi pater illum talem quoque nominasset: verumque enim requiritur, *cap. per vnas, cap. 10. & ibi gloss. & Felin. de probatio. lib. 2. docr. 11. 19. & ibi Panor. late hoc examinat Guil. Bened. in ver. quæ filium ex eo suscipiens, nu. 1. & sequ. in 3. par. repet. ca. Rayn. Facit & assertio contentiens vtriusque parentis, quia negatur legitima proles contra filios, nisi aliunde doceri possit esse legitima: nam probatio præponitur illorum testimonio, c. transmissa, c. 3. & ibi Pan. & alii, qui fil. sint legit.*

¶ Illegitimi ¶ quoque censentur, qui nati sunt ex matrimonio 29 contracto prohibente publicæ honestatis iustitia, & citra ecclesiæ permissionem, vt nec tanquam legitimi succedant, si pater scierit impedimentum, *Celesti. in c. referente, c. 10. eod.* alioquin si ignorantibus vtrisque parentibus impedimentum, vel altero illorum, accusatum non fuerit matrimonio, post eorum mortem proles non potest illegitima dici, c. peruenit sane, c. 11. eo. c. perlatum, §. c. ex tenore, c. 13. eod. tit. Quamuis hodie clandestina desponsatio in hoc impedimentum incidens alterutrius, hoc non operetur, nec ignorantia tunc excuset patris, quin proles sit illegitima, nisi reconciliatio accedat ecclesiæ & gratia, *cap. cum in hibito, de clandest. despons. gl. fin. in c. referente, qui fil. sint legit.* quia fraus præsumitur, eo quod clam factum sit, *in fin. de rit. nupt.* Quod si matrimonium fuerit ignoranter in facie & ritibus ecclesiæ inuitum, & separatim postmodum, filii genitio pendente, legitimi habebuntur & fruuntur priuilegiis legitimorum, c. 2. & c. perlatum, qui filii sint legit. Illi etiam illegitimi, qui & incestuosi ex læguline coniunctis in gradu prohibito nati sunt: vt nefarii, qui ex descendibus & ascendibus fordistime iunctis oriuntur: de quorū prohibita, *auth. ex complexu, de natu. liber. §. fin. quib. mod. nas. effie. sui.* coniunctione in impedimentis diximus. Quæritur autem, num nati 7. mens. 10. 11. 12. 13. a morte maritorum legitimi sint & naturales: an vero in illis sit notherum suspicio. Et de primo sic Paulus Iurisco. respondit, *Septimo mense nasci perfectum partum iam receptum est, propter auctoritatem doctissimi viri Hippocratis, & ideo credendum est, eum qui ex iustis nuptiis septimo mense natus est, iustum filium esse. Paul. l. septimo mense, 12. de stat. homi. lib. 1. Gell. lib. 3. c. 16. Medici, inquit Gellius, & philosophi illustres de tempore humani partus quæsuerunt, πῶς ὁ τῆς τῶν ἀνδρῶν κήρους χρόνος: id est, quantum est hominis gestationis tempus. Et multa opinio est, eaque pro vero recepta, postquam mulieris uterus conceperit semen, gigni hominem septimo rarenter, nunquam octauo sepe nono, sæpenuero decimo mense: eumque esse gignendi hominem summum finem.* Dixit rarenter septimo gigni, quia septimo mense non nisi pridie, postero ve plenilunij die, aut interlunio concepti, nascuntur secundum Plinium, *lib. 7. cap. 5.* Qui & tradit, *Plin. lib. 11. cap. 37.* septimo mense genitis, sæpenuero foramina aurium & natium defuisse. Et Galenus, *lib. de septim. partu.* tradit in minori interuallo, quam sit anni dimidium, sepe menses partus vitales edi posse, negasse Hippocratem voluit. Explicat & Hippocratem Vlpianus, dum respondit secundum Hippocratis sententiam, *Vlpian. l. 3. §. fin. de suis & legitim. hered. P.* posse nasci 182. die partum, id est, media parte anni eaq; nec integra, si consideremus annum vulgarem constantem 365. diebus & quadrante, & bissextilis 366. perficitur, cum tamen bis 182. reddant 364. dies. Sic Galenus iterum ait, *d. lib. de sept. part.* Nullus plane celerius notat parere 182. die cum dimidio, & quibusdam horis: vel post exactum quartum supra ducentisimum. Atque ego, inquit, vnā mulierem reperi, quæ centesimo & octuagesimo quarto die cōpleto pepererit. Porro post decem menses mortis patris natum, non admitti ad legitimam hereditatem, Vlpianus respondit, *l. 3. §. fin. d. tit. de suis, & facit formula l. Gallus, de liber. & posthum. illegitimum eum arbitratus. At postea placuit, & in 10. 11. 12. & 13. mense legitimum nasci partum, vt supra docuimus, lib. 9. c. 26. num. 22. 23.*

De filiis legitimatis, seu de legitimatione nothorum. Cap. 4.

Nouell. quib. mod. nat. eff. leg. & sui c. in Auth. col. 6. tit. 1. Quib. mod. nat. effie. sui, in Auth. coll. 7. tit. 1.